СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. — РІК XXXVII. Ч. 139. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 15. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 139. Jersey City, N. J., Saturday, June 15, 1929. THREE CENTS.

ФРАНЦУСЬКІ ЛЕТУНИ НА ОКЕАНІ В ДОРОЗІ ДО ПАРИЖА

ВЖЕ ПЕРЕЛЕТІЛИ ПОНАД 1,000 МИЛЬ. АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК ПОЛОМИВ КОЛЕСА И ЗАЛИШИВ ЛЕТ ДО РИМУ.

ВАШИНҐТОН, 14. березня. — Вкінці французькі летуни діждалися доброї погоди й вилетіли з Олд Орчард Біч на своїм літаку „Жовта птиця", щоби перелетіти океан і долетіти до Парижа. З океану докосять, що бачили їх, коли вже перелетіли яких 900 миль. В тім часі пливе багато кораблів по океані, але не добачують „Жовтої птиці", бо вона летить дуже високо.

В тім самім часі, коли вилетіли французькі летуни до Парижа, мав вилетіти з того самого місця американський літак „Ґрін Флеш", щоби долетіти через океан до Риму. Літак занурився одначе при вилеті носом у пісок і поломив колеса.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗА ГУВЕРОМ.

ВІДКИДАЄ ПРЕДЛОЖЕНИЙ СЕНАТОМ ФАРМЕРСЬКИЙ БОНУС.

ВАШИНҐТОН, 14. червня. — Президент Ґувер побідив у палаті послів. Посли відкинули 250 голосами проти 113 поправку сенату, якою вложено в фармерський законопроект фармерський бонус, або т. зв. фармерські експортові довжні квіти.

Супроти цього сенат піддасться і буде змушений відступити від свого домагання. За який тиждень фармерський проект готов стати законом. Тоді сенат піде на відпочинок, а комісія буде радити над змінами щодо тарифи.

КОНҐРЕС У СПРАВІ ОХОРОНИ ЖИТТЯ.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ ВБИВСТВ, ДОКОНАНИХ ПРОГИБІЦІЙНИМИ АҐЕНТАМИ.

ВАШИНҐТОН, 14. червня. — Послідні вбивства, яких допустилися прогибіційні аґенти в Дітройт і Інтернешенел Фолс, спонукали конґресмена Шефера до внесення спільної резолюції, якою домагається, щоби конґрес перевів доходження в справі форсовання прогибіції та виявлення, скільки то людей переплатило прогибіцію життям, падаючи жертвою насильства прогибіційних аґентів.

Заступник секретаря скарбу, Сімур Ловмен, подав, що 22 квітня видано наказ, яким заборонено прогибіційним аґентам уживати зброї, хіба у випадку самооборони або ратунку життя другої людини.

КЕМБЕЛ ПІДЕ НА ЕЛЄКТРИЧНЕ КРІСЛО.

ЕЛИЗАБЕТ, Ню Джерзи, 14. червня. — Генри Колин Кембел, сивий 61-літний мущина, котрий заробляв річно около $25,000, батько трох дітей, зістав засуджений на смерть за вбивство, якого доконав на міссіс Милдред Мoври. Кембел, одружившися з міссіс Мoври, поповнив біґамію, а 23 лютого застрілив її і спалив її тіло.

Кембел приняв засуд з повним спокоєм.

Присудови прислухувалася його перша жінка.

АРЕШТОВАНИЙ ЗА ХАБАРНИЦТВО.

СПОВНЯВ ПУБЛИЧНИЙ УРЯД 38 ЛІТ І ТІШИВСЯ ДОБРОЮ РЕПУТАЦІЄЮ.

НЮ ЙОРК, 14. червня. — Вчора арештовано тут Френка Г. Вордера, колишнього стейтового суперінтендента банків, за те, що побирав титулом подарунків ріжні хабарі й підкуплений не екзамінував як слід банків. Тим допустився він злочину, за який жде його вязниця до 10 літ і грошева кара в сумі $4,000.

Вордер був визначною й популярною людиною і працював у публичній службі малощо не 40 літ.

ЙОНҐ РЕЗИҐНУЄ З ПРИНЯТТЯ.

КАЖЕ, ЩО ЩЕ БУДЕ ЧАСУ НА ВТІХУ, БО РЕПАРАЦІЙНИЙ ДОҐОВІР ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТОГО, ЯК ПОСТАВЛЯТЬСЯ ДО НЬОГО ИНШІ ДЕРЖАВИ, А ГОЛОВНО АМЕРИКА.

НЮ ЙОРК, 14. червня. — Місто готувалося приняти вpочисто членів американської делеґації, які брали участь у репараційних переговорах. Та Овен Д. Йонґ переслав з корабля телеґраму і просив мейора Вокера й комішенерів, щоб не робили ніяких парад, бо американські експерти не є ніякою офіціяльною делеґацією, а приватні люде. Дотого, заявив Йонґ, ще буде час радіти, як покажеться, що репараційний доґовір щось вартує. А вартуватиме він тоді, коли Злучені Держави поставляться до нього прихильно.

23 ДЕРЖАВИ ПРОТИ ТАРИФИ.

ВАШИНҐТОН, 14. червня. — Сенатський фінансовий комітет одержав досі протести від 23 держав, які протестують проти ухвали запроектованих тарифових змін.

ЖЕРТВИ ЛЕТНИЦТВА.

ВАШИНҐТОН, 14. червня. — Наслідком нещасливих летничих випадків згинуло в 1928 році 384 осіб, а 709 зістали раненими. Таке подає статистичне бюро летничого відділу при департаменті торговлі.

ХІЯЬ ПЕРЕГОВОРЮЄ ДАЛІ.

МЕКСИКО СИТІ, 14. червня. — Вчора відбув президент Хіль знову довшу конференцію з апостольським делеґатом і епископом Діяцом. Кажуть, що вони обговорюють тільки додаткові справи, бо головні пункти вже давно вирішені, бо пертрактації велися від кількох місяців.

ЖЕРТВИ СПЕКИ.

НЮ ЙОРК, 14. червня. — Вчора померли три особи з причини спеки, а багато осіб відвезено до шпиталів. Спека тревае далі, а барометер не дає надії на зміну.

ГОЛОД НА ВОДУ.

Місто Гонконг (Китай) ізза небувалої посухи терпить від недостачі води, що викликає страшне бідування населення. Пароходні кампанії організують привіз води до Гонконга з инших портів, як Шанґай, Маніля й инші.

ЖАХЛИВИЙ ВИБУХ ДИНАМІТУ.

В місті Камінці під Заверуєм в цементовні „Висока" вибухла велика скількість динамітових набоїв. Жертвою вибуху впало двацять осіб, які потерпіли тяжчі і лекші рани. Величезні бальки, дошки та знаряддя вилетіли в повітря на 10 метрів вгору, а опісля, падаючи на землю, прикрили під своїм румовищем 20 осіб. І тільки завдяки швидкій допомозі инших фабричних робітників вдалося витягнути їх зпід румовица та вирвати з обіймів смерти. Всеж таки 8 осіб було тяжко ранених, яких негайно відвезли до шпиталю.

„ПШОДОВНІК" Ч. 771!

10-го травня урядувала в Угнові таборова комісія. З деяких сіл поприїздили наші хлопці, причіпивши собі жовто-блакитні кокарди до блюзок. Побачив це „пшодовнік" з Угнова ч. 771, поздирав хлопцям відзнаки, покидав і потоптав, а хлопців бив у лице.

ВІТЧИМ.

В Медведівцях, повіт Бучач, вмерла серед підозрілих обставин 7-літня Марія Лічнер, пасербиця Станислава Кашевича. Поліція почала слідство, спроваджено судово-лікарську комісію, а ця після ексгумації виказала, що дівчинка вмерла від побиття. Кашевич знущався часто над дівчинкою, а востаннє за якусь дрібну провину так її побив, що вона по кількох днях вмерла. Вітчима арештували.

ЗАСУДИЛИ ПОЛІЦІЯНТА ЗА ПОБИТТЯ СТУДЕНТА.

Через кілька днів велася перед краківським окружним судом розправа проти двох краківських поліціянтів, що минулого року мали сильно побити югославянського студента краківського університету Івана Цорнера. Цорнер ще до нині не видужав від побиття й поломання ребер. На розправі стверджено бруталЬне поведення обжалованих з Цорнером і одного поліціянта засуджено на 1 рік тяжкої тюрми, а другого звільнено.

АСЕНТИРУНКОВІ ШАХРАЙСТВА У ЛЬВОВІ.

У Львові викрито нові асентирункові шахрайства. Влада арештувала в звязку з тим кільканацять цивільних і військових осіб. Слідство ще ведеться, длятого ґазети не подають призвищ тих, котрих арештовано.

ТУРЕЦЬКА ПРЕСА ПРОТИ ХРИСТІЯНСТВА.

Члени турецької пресі створили організацію, яка має на ціли заборонити побут місіонарям в межах турецької держави, щоб христіянство не ширилося.

НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ!

Найвищий начальник китайської армії Чанґ-Кай-Шек оповістив недавно у своїм війську остру заборону курення. Приказав, що ні один жовнір, низчий від ґенерала, не сміє ні явно ні тайно курити. За непослух назначив тяжку кару.

НОВА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В РОСІЇ.

„Морнінг Пост" довідується з Женеви, що особисті приятелі Троцького ухвалили на зібранню в Царгороді оснувати нову комуністичну партію. Троцький не хоче стати хвилево на чолі цеї партії, але зробить це пізніще, відповідно до розвитку подій.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП ПОСЛА З ББ ЗЕМНЯКА В УКРАЇНСЬКІМ СЕЛІ.

Дня 12-го травня заміряв посол з одинки Земняк уладити посольське справоздавче віче в українському селі Гуміні, самбірського повіту. Він дійсно приїхав тогож дня до Гумінця, а зацікавлені цим громадяне з Гумінця й околичних сіл прибули численно на віче. Одначе вже при виборі президії п. послові не повезло, бо пропонований ним на предсідника віча чоловік дістав лише три голоси. Збентежений посол Земняк виголосив коротеньку промову, в якій намагався обороняти міністра Чеховича та проект нової конституції, а також скорочення прав послів і т. ин. Одержавши добру відправу від громадянина Шембля, а опісля від гром. Калужняцького, посол Земняк негайно відїхав, а громадяне з національним гимном на устах розійшлися домів.

ЧИ БАБА ВДАЄ, ЧИ ТАКИ НЕ ЗНАЛА?

Цікавий випадок стався в угорськім місті Нагишелес. До одного склепу з обувою прийшла якась чудернацько вбрана стара баба і купила собі черевики. Сторгувавши ціну, виймила платок і подала купцеві 1000-коронний старий австрійський банкнот, щоби його купець розміняв і взяв собі, що належиться за черевики. Коли купець сказав їй, що ці австрійські гроші давно не йдуть і що Австрії давно вже нема, баба дуже здивувалася. Вона сказала, що нічого не чула ані про війну, ані про те, що Австрія розсипалася. Не знати, чи баба тільки так вдає, чи дійсно не знала. Можливо, що не знала, бо мешкає в далекім глухім селі.

ПРЕЗИДЕНТ МАСАРИК ЗА РЕВІЗІЄЮ ГРАНИЦЬ.

Президент Масарик у розмові з берлінським професором Вольфом заявив, що він особисто є за ревізією границь між побідними й побідженими державами. Але він сумнівається, чи до такої добровільної ревізії під теперішню пору може прийти, бо всі побідні держави є проти ревізії.

ФАЙНИЙ ІВАНЦЬО.

В Чехословаччині в місті Кошицях живе цікава дитина на призвище Емеріх Іванцьо. Іванцьо тим цікавий, що маючи всього 5 літ, знає так рахунки, якби який старий професор. Він живе у свого стрия, бо його батько подарував його ще маленького свому братови, котрий саме мешкає в Кошицях. Сам батько мешкає на Угорщині. Тепер він довідався, що то за головка з його Іванця і домагається, щоб брат віддав йому назад його дитину. Але брат не хоче. Длятого Угорщина хоче зажадати видачі Іванця від Чехословаччини дипльоматичною дорогою. Коби хоч не було війни через Іванця.

ВОГОНЬ У ЛІСАХ.

В Біловежській пущі вибух великий огонь і то в чотирох місцях відразу. Підозрівають, що хтось підпалив ліс умисно. Друга пожежа ліса трафилася коло Заблудова в маєтках барона Мантайфля. І тут підозрівають підпал. Біловежська пуща і Заблудів лежать у Польщі над литовською границею.

300 ТИСЯЧ ОСІБ РІЧНО ВІНЧАЄТЬСЯ. МІЛІОН РОДИТЬСЯ, А ПІВ МІЛІОНА ВМИРАЄ.

Так діється в Польщі. Бо після урядових обчислень нараховано в минулому році 294 тисячі подруж, 983 тисячі народин та 504 тисячі смертних випадків. Виходить отже, що людність Польщі збільшується що року мало що не на пів міліона. Як так потреває довше, то по 60 роках, замісць 30 міліонів, буде Польща мати 60 міліонів населення. Деж тоді вони подіються? Бо вже тепер тяжко їх виживити.

СПРИТНИЙ СЕРБ.

Молодий Серб Стефан Патсу дуже забажав бути у Парижу. Щоби туди дістатися, треба чимало грошей, а він їх не мав. Тому взявся на хитрощі. Тайком заліз під експресовий потяг, що їде до Парижа, примістився якось у якімсь закамарочку під потягом і так скулений і згорблений заїхав аж до Парижа. На дорогу взяв собі був 2 літри вина і бохонець хліба. На стації в Парижу завважили його залізничники і витягнули зпід вагона. Він цілий замурзаний саджею, болотом і потом мов чорт. Його віддано до рук югославянського консуля.

ПОЛЬСЬКА ВИСТАВА В ПОЗНАНІ.

Поляки отворили собі дня 10 травня в Познані т. зв. Краеву Виставу. Має вона свідчити про те, що Польща зробила за 10 літ свого державного істнування і які панують в Польщі гаразди тепер. Влаштування вистави коштувало величезні гроші, а праця над влаштуванням тягнулася пару літ. Всі чужі дипльомати, перебуваючі в Польщі, виїхали були на отворення цеї вистави, тільки один німецький посол, Равшер, поїхав собі якраз того дня до Берліна.

ШКОЛА БЕЗ УЧНІВ.

Польський „Ілюстровани Курієр Цодзєнни" пише, що до господарської школи в Сарнах не вписався ні один хлопець. Всьо є: директор, учителі, шкільні будинки, коло 80 морґів землі — тільки нема кого вчити.

І пише „Курієр" таке:

„Господарська школа в провінції держави, якої ціла майже людність живе з хліборобства, без одного учня — це жалюгідний доказ, як мало Поліщуки цікавляться господарською культурою, яка велика там панує темнота".

Панам з „Курієра" і тим, що так думають як „Курієр", порадимо одно: дозвольте „темним" Поліщукам вчитися господарки в їх рідній мові, а тоді школа не зможе помістити їх синів — так будуть пхатися до неї. Бо вчитися, хочби чогось і найліпшого, але в незрозумілій мові, того темний Поліщук не потрафить. Це то само, якби дитині давали лизати цукор — але крізь шибу. Зразу може дасться здурити, але пізніще ні.

КІТ ЗАЛІЗНИЧИМ УРЯДНИКОМ.

Трохи воно дивне, але правдиве. Трафилося воно на одній залізничій стації в Східній Галичині перед чотирма місяцями. На тій стації розмножилися були дуже миши і щурі і нищили в залізничих магазинах всякі запаси. Тоді начальник стації постарався о жвавого й пажерливого кота і пустив його до магазинів, щоби там зробив лад. Кіт справлявся добре і вигублював в магазинах шкідників щораз більше. Але самими мишами і щурами не міг жити, тож жінка начальника взяла його до себе на харч і добре годувала. Але по якімсь часі надумалась і сказала свому чоловікови, що кота дальше не буде годувати й обходити, бо він робить службу не для неї, але для дирекції. Начальник признав жінці слушність і написав до Львова до дирекції, щоби для кота визначили якусь пенсію, бо він для залізниці працює. Писав він те, але сам не вірив, щоби з того щось вийшло. Аж тут одного дня дістає з дирекції письмо, в якім признається котови 10 золотих місячної пенсії доти, доки буде ловити в магазинах щурі і миши, а окрім того 40 зол. за попередні 4 місяці за відроблену вже роботу. Так отже той кіт і зробився залізничим урядником і може собі забезпечити старість. Ну, але то не кождому котови може таке трафитися. Цей мусів мати протекцію і відповідну метрику.

ПОЛЬСЬКИЙ СУД ДОМАГАЄТЬСЯ СМЕРТИ ВЕРБИЦЬКОГО

І ЗАСУДУ АТАМАНЧУКА НА ДОВГОЛІТНУ ВЯЗНИЦЮ. НАЙВИЩИЙ СУД ВІДКИДУЄ ЖАЛОБУ НЕВАЖНОСТИ, ВНЕСЕНУ ОБОРОНЦЯМИ ЗАСУДЖЕНИХ.

ЛЬВІВ, Галичина, 13. червня. (ВЛАСНА ТЕЛЄГРАМА). — Найвищий суд у Варшаві відкинув 11. червня жалобу неважности, внесену оборонцями Вербицького й Атаманчука проти невинно засуджених. Нової росправи вже не буде, а можна надіятися хіба тільки зміни висоти наложеної кари.

РІШЕННЯ В СПРАВІ МЕНШИН.

УХВАЛЕНО КОМПРОМІСОВЕ РІШЕННЯ, ЯКЕ НЕ ЗАДОВОЛЬНЯЄ ЖАДНОЇ СТОРОНИ.

МАДРИД (Еспанія), 14. червня. — По чотироденних дебатах над питанням національних меншин на „приватних засіданнях" членів Ради нарешті відбулося формальне засідання, підчас якого принято ухвали „приватних нарад". Це рішення не задовольняє нікого, бо для всіх сторін воно є компромісовим. Вважають, що дійсним переможцем стала Ліґа Націй, бо в інтересах її авторітету та солідарности її членів принято компромісове рішення, яке малощо полекшує становище національних меншин.

Лише частина предложень Штреземана та Дандюранда принята Радою. Вони обидва в своїх промовах заявили, що хоч і признають деяке поліпшення в справі оборони Ліґою прав меншин, всеж таки вважають, що цього не досить, а тому лишають за собою право при нагоді знову піднести це питання для ширшого принципового рішення.

Бріян у своїй промові зазначив, що Ліґа Націй мусить охороняти права та інтереси своїх членів держав, а національні меншини не сміють виступати проти тих держав, де вони жиють, бо їм належиться право лише на культурний та реліґійний національний розвиток. Тому кожда акція національних меншин, або кожне домагання їх, подиктоване иншими державами, мусить бути засудженим.

СОВІТСЬКІ ВІЙСЬКА В МОНҐОЛІЇ.

КИТАЙ МОБІЛІЗУЄ СВОЮ МАНДЖУРСЬКУ АРМІЮ. ЯПОНІЯ МОЖЕ ВМІШАТИСЯ В СУТИЧКУ КИТАЮ З СССР.

ЛОНДОН (Англія), 14. червня. — Кореспондент лондонської ґазети „Дейлі Телеґраф" повідомляє, що російські передові військові частини перейшли на китайську територію в Монґолії. Правитель Манджурії ґенерал Ченґ повідомляє нанкінське правительство про це й просить дальших вказівок. Росіяне перейшли китайський кордон біля міста Голінар на Транс-Сибірській залізниці.

В районі Харбіна китайська армія мобілізується. Мукденське правительство Ченґа замовило в Німеччині 60 військових літаків. Нанкінське правительство обговорює ситуацію й шукає дипльоматичних шляхів, щоби залагодити конфлікт. Тут усі є того переконання, що колиб російські війська загрожували Манджурії, то Японія не лишиться осторонь, але виступить проти російської інвазії.

Кореспондент додає, що узброєні військові відділи заняли китайські консуляти в Росії.

ДАЛЬШІ ДОМАГАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

ВОНА ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБИ БЕЛЬҐІЯ ВІДСТУПИЛА ЇЙ ОДИН АБО ДВА ЗІ СВОЇХ АФРИКАНСЬКИХ ПОРТІВ.

БРЮСЕЛЬ (Бельґія), 14. червня. — Тут сподіваються, що підчас переговорів у справі виплати Німеччиною відшкодовання Бельґії за сконфіскoвані нею підчас Великої Війни бельґійські гроші, Німеччина зажадає певних компенсацій. Тому, що компенсації територіяльного характеру мировими доґоворами виключені, вона може зажадати права на користування одним або двома портами в африканських кольоніях Бельґії, які перейшли до неї від Німеччини.

Сподіваються, що Бельґія на ці уступки піде й Німеччина буде мати в бельґійській Африці пристані для своєї торговельної фльоти.

ЧЕКАЮТЬ НА ПОГОДУ.

РЕЙКДЖАВІК (Ісляндія), 14. червня. — Шведські летуни вже направили свій літак. Пробні лети показали, що він може летіти в дальшу подорож до Ню Йорку. Але лет затримує дуже зла погода. Між Ґренляндією та Ісляндією тепер шаліє буря з проливними дощами.

Як тільки погодда дозволить, транс-океанські летуни вилетять у дальшу путь.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО РОБИТИ З СОВІТАМИ.

ЧАСТИНА НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА АНҐЛІЇ СТОЇТЬ ЗА НЕГАЙНЕ ВИЗНАННЯ СОВІТІВ, ЧАСТИНА ПРОТИ ЦЬОГО.

ЛОССИМАВТ (Шкоція), 14. червня. — Тут росповсюдилася чутка, що анґлійське правительство Партії Праці поділилося в питанню, як поставитися до визнання радянського уряду. Тому правительство відрочило своє остаточне рішення до того часу, поки Мек Доналд переговорить цю справу з президентом Гувером.

ЛІБЕРАЛИ І ПРАВИТЕЛЬСТВО.

ЛОНДОН (Анґлія), 14. червня. — Ллойд Джордж заявив, що лібeрали будуть підпирати робітниче правительство Анґлії так довго, як довго воно не буде робити соціялістичних експериментів. При першій же спробі правительства Мек Доналда, щоби здійснити щонебудь з соціялістичної програми, воно буде повалене голосами лібералів та консерватистів.

Щодо радянської Росії, то він гадає, що треба негайно відновити з нею дипльоматичні зносини, які були розірвані урядом Болдвина після ревізії в большевицькій торговельній місії в Лондоні.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНҐРЕС І ФАРМЕРСЬКА СПРАВА

Зайвим доказувати те, що загально відоме, себто, що хліборобство в Америці переходить дуже важку крізу, що воно стоїть перед такою руїною, яка може підкопати основи держави. З року на рік зменшується число хліборобських господарств. Одні покидають хліборобство добровільно й ідуть до міст а инші банкротують і вирікаються того добра, в яке вложили нераз і десятки літ праці.

Хліборобство було й є трактоване в Америці по мачошиному. Всякі зиски пожирає торговля і індустрія, а хлібороб біднїє. Бо промисловці і фінансисти зорганізовані, вони творять велику політичну силу, а фармери, хоч являються основою добробуту і істнования держави, незорганізовані й тому безсильні.

Як тут ставляться до фермерської кризи, видно найкраще по тім, що діється з фармерською справою в конгресі. Саме для допомоги фармерам скликано надзвичайну сесію конгресу. І ото конгрес радить тепер в часі, коли ціна на пшеницю спала нижче доляра за бушель і коли такий великий спад цін приводить до банкроцтва нові господарства. Бо надходять нові жнива, а фармер не знає, що робити з тим запасом збіжа, що залишився з послідних жнив. Він держав те збіжа, бо йому обіцяли при виборах нового президента, що зможе продати збіжа дорожче. А тепер фармер не годен продати по такій ціні, щоби покрити кошти продукції.

Здавалось би, що конгрес в такій тяжкій хвилі прийде до негайного й однодушного рішення. Бож републиканська партія заповідала, що поміч фармерам прийде в пору, себто перед новими жнивами. А тепер жнива за плечима, а в конгресі йде забава в допомогу фармерам. Два чи три голоси гамують вирішення справи, яку загально уважають найважнішою проблемою. А все через фармерський бонус, через фармерські експортові довжні квіти, які мали би злагодити ту кривду, яку понесе американський фармер через тарифу, яка бере в особливішу опіку американських промисловців. І треба признати президентови Гуверови велику дозу цивільної відваги, коли він критикуючи сенат зазначив, що фармерський бонус не принесе на ділі фармерам ніякої користи, а збогатить невеличке число спекулянтів. Дотого повинен би президент додати, що й торги в справі тарифи ведуться задля промислових спекулянтів, які мають на оці тільки свої зиски, бо тоді доперва можна мати образ цього, що тепер діється в конгресі з приводу фармерського законопроекту і тарифи.

Та мужна постава Гувера мабуть приведе таки конгрес до рівноваги і фармерський законопроект готов бути на днях ухвалений.

В. Богуш.

ПРОБЛЕМА ГОСПОДАРСЬКОЇ САМОВИСТАРЧАЛЬНОСТИ ПОЛЬЩІ, РОСІЇ ТА УКРАЇНИ

(3)

III. Господарський розвиток Східної Европи на засадах самовистарчальности.

а) Господарська самовистарчальність етнографічної Польщі.

Нема ніякого сумніву, що польсько-російське панування над українськими землями, себто змагання за їх всесільний кольоніяльний визиск, як у минулому так і нині, були і являються головною причиною польсько-російського суперництва на Сході Европи. Адже всім відомо, що Польща використовує галицьку нафту та карпатські й поліські ліси не лише для потреб власного господарства, але також у значній мірі для експорту нафти та лісів за кордон. Крім того вона переводить на українських землях кольонізаційну політику, осаджуючи там польських селян, як також забезпечує ріжну працю польським робітникам та всяким урядникам чи службовцям. Нарешті ці українські землі являються деяким ринком збуту для виробів польської промисловости (текстильної особливо й почасти легкої взагалі). Ми розуміємо також, що панування над Галичиною забезпечує Польщі безпосередній звязок з Румунією (це тому, що остання в свою чергу захопила українську Буковину, Хотинщину та ще деякі українські терени), а цей спільний кордон дає польській індустрії вихід до Чорного моря та на Балкан. Нині на ґрунті певного напруження у відносинах поміж Польщею та Румунією й Совітським Союзом цей звязок через Галичину—Буковину забезпечує Полякам та Румунам можливість спільної військової акції, себто має також поважне стратегічне значіння.

Проте з чисто господарського погляду Польща власне не потребує ні українських ні білоруських земель, бо вони не мають ніякої значної промисловости та взагалі являються бідними, виразно аграрними теренами. Адже на білорусько-українських землях коло 80% населення живе з хліборобської продукції. Через це вони мають величезне аграрне перенаселення, так що як би сучасна Польща не наслідувала кольонізаційну німецьку політику у Познані, вона не зможе їх кольонізувати польськими осадниками навіть протягом довгого часу, бо на українських землях, особливо в Галичині, панує таке беземелля й малоземелля, якого не знає власне й етнографічна Польща. Правда, на чисто польських теренах на один кв. км. припадає коло 96 душ, а на білорусько-українських всього коло 54 душ населення. Проте це тому, що саме на польських теренах розташована чимала промисловість, а крім того значна скількість їх населення (коло 25%) перебуває по містах та взагалі понад 40% населення етнографічної Польщі живе не з хліборобської продукції. Себто фактично по польських селах малоземелля чи беземелля вже не більше, як у Галичині чи Виленщині, і пояснюється тим, що взагалі у Польщі не переведено аграрної реформи, рівнож тим, що польська промисловість та торг занадто мало розвинені навіть для задоволення потреб чисто польських теренів. Крім того не треба забувати, що білорусько-українські землі, хоч і займають значний простір (192,000 кв. км.), але там дуже богато землі під лісами, болотами, лугами тощо, себто придатної до хліборобства землі власне значно менше, як у Польщі. Тому саме українсько-білоруські землі ледви в стані самі себе прохарчувати, бо також їх скотарство з причини недавніх військових подій на цих теренах знаходиться в досить тяжкому стані. Отже втрата українських західних земель (150,000 кв. км. з населенням до 8 міл.) та білоруських[1] (коло 40,000 кв. км. з 2 міл. населення) на користь України чи Білоруси звичайно буде для Польщі по части некорисною з вище зазначених причин, але за це вона здобуде й деякі значні вигоди, а саме позбудеться сусідства з дуже небезпечним конкурентом — Росією, бо поміж ними утвориться барієра з Незалежної України та Білоруси. Це, звичайно, не позбавить польську промисловість ринків збуту, а навпаки, на підставі мирних добросусідських відносин Польща зможе навіть поширити свій вивіз в обмін на ріжні вироби та продукти української чи білоруської. Адже безглуздям з господарського боку гадати, що Україна не зможе забезпечити Польщу нафтою або Білорусь лісом тощо, довозячи в обмін вироби польської текстильної індустрії і т. д. Мало того, Польща зможе отримувати з України так необхідну їй для розвитку власної металюрґії, машинобудівельної та металюрґічної індустрії залізну, як також манґанову руду. Тимчасом Україна без західних земель посідає дуже мало лісів, маючи всього 12% терену під лісовою площею, тоді як в Польщі навіть без українських та білоруських земель лісова площа виносить коло 20% всього її терену.

Взагалі етнографічна Польща з наукового погляду має й матиме належну господарську самовистарчальність, якщо вона подбає про розвиток своєї промисловости та торгу, а також про належну інтенсифікацію сільського господарства. Для цього, звичайно, необхідно перевести аграрну реформу, бо тільки таким робом можна розвязати проблему безземелля й малоземелля поміж польським селянством та піднести його купівну силу, щоб у належній мірі поширився внутрішній ринок збуту. Адже в сучасній Польщі нараховується коло 34% селянських господарств (1.2 міл.) які посідають менше 2 гектарів землі на господарство, понад 32% (1.1 міл.), що посідають 2—5 гектарів, коло 30% (1 міл.) господарств, які мають 5—20 гектарів і коло 3.5% (20 ста тисяч), що посідають 20 гект. і більше. Характерно, що в руках 40 тисяч землевласників, які посідають понад 50 гектарів, знаходиться більше як 14 міл. гектарів землі, або понад 36% всеї земельної площі сучасної Польщі (з чого в руках держави та церкви знаходиться 3,5 міл.гект.). Необхідно також підкреслити, що велике землеволодіння поширене найбільше на українських та білоруських землях, чим і пояснюється жахливе безземелля українського та білоруського селянства, як також неймовірні злидні по селах, бо на цих землях не існує ніяка промисловість у значних розмірах.

Сама ж польська індустрія важка (вугільна, рудна, металюрґія, машинобудівельна), як також легка (текстильна, шкіряна, деревообробна, паперова, порцелянова, цукрова, тютюнова, харчова, будівельна і т. д.) за виняткам вугільної та почасти текстильної й цукрової, ще надто мало розвинені, щоб забезпечити працею навіть безробітнього польського населення. Тому саме Українці та Білорусини примушені еміґрувати, або буквально голодують роками. Отже шляхом незалежної індустріялізації Польща без українсько-білоруських земель з часом безперечно стане індустріяльно-аграрною країною (нині же саме через захоплення цих чужих земель вона є лише аграрно-індустріяльною) й буде в стані, розвязавши проблему безробіття та малоземелля, забезпечити свому населенню належний господарський добробут, як також взагалі піднести його культуру значно скорше та лекше.

Це справді дуже виразно видно з нижче наведеної табелі, в якій подано статистичні дані про терен, населення, промисловість, сільське господарство, тощо, як сучасної Польщі, так й етнографічної, себто без українсько-білоруських земель, окупація яких лише дуже обтяжує польські фінанси та затримує нормальний господарський розвиток навіть власне польських теренів.

	Сучасна Польща	Етнографічна Польща	Білорусько-українські землі
Простір в тис. кв. км.	388	196	192
Простір під лісами	124,1%	20%	28%
Простір під лугами та пасовиськами	16,3%	16%	18%
Простір під ріжними культурами то що	48,5%	54%	43%
Непридатні землі (болота і т. д.)	10,5%	10%	11%
Населення в міл. душ	29,2	19	10,2
З того Поляків	16,4	15,5	0,9
Українців	6,5	0,3	6,2
Жидів	2,8	1,7	1,1
Білорусів	1,8	0,2	1,6
Німців	1,2	1.1	0,1
Інших (Литвинів, Росіян, Чехів і т. д.)	0,5	0,2	0,3
На 1 кв. кіл. припадає душ	75	96	54
Кількість працездатнього населення в міліонах	14,5	9,5	5
З того у промисловости, торзі та транспорті	3,6	2,7	0,9
По ріжних службах	2,3	1,7	0,6
У сільському господ.	8,6	5,1	3,5
На душу хлібороб. населення припадає гект. ріллі	1,08	1,07	1,1
Засівна площа в міл. гектарів під пшеницею, житом, ячменем та вівсом	10,4	6,1	4.3
Продукція жита в міл. сотн.	66	41,4	24,6
пшениці	16	10	6
ячменю	17	11	6
Разом цих 4 хлібів в міл. сотнарів	133	84,4	48,6
Один гектар дає сотн. врожаю	12,7	13,8	11,3
Продук. бараболі в міл. сотн.	290	170	120
кукурудзи	1,2	0,5	0,7
льону	0,7	0,45	0.25
конопель	0,35	0,15	0,20
Продукція цукру в міл. сотн.	6,2	5,4	0,8
Кількість коней в міліонах	3,5	2,3	1,2
рогатої худоби	8,4	5,5	2,9
свиней	5,6	3,7	1,9
овець	2,8	1,7	1,1
Скількість веретен в міліонах штук	1,45	1,3	0,15
Видобуток в міл. тон вугля	40	40	—
залізної руди	0,35	0,35	—
цинку та свинцю	0,98	0,98	—
нафти	0,85	—	0,85
Продукція в міл. тон криці	1,2	1,2	—
чавуну	0,6	0,6	—
цинку	0,1	0,1	—

(Дальше буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ П. Т. УЧИТЕЛІВ РІДНИХ ШКІЛ!

Кождий учитель Рідної Школи повинен інтересуватися і студіювати методику української мови, а свое знання використувати при навчанню того предмету в школі.

Поручаємо П. Т. Учителям отсі нові підручники методичні:

1) **Методика Стилю:** Б. Заклинського для всіх шкіл з додатком практичних задач (Методика письменних виробів); обем книжки 12 аркушів друку. Ціна ...... 75 ц.
2) **Правописні вправи і диктати Куція** для учителів народних шкіл. Підручник подає зразки матеріяду до диктовання в народній школі. Ціна ...... 35 ц.

Повисші книжки можна замовляти у Свободи:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Др. Остап Грицай.

НАРОДИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

(9)

III. Нідерлянди й Филип II.

—„Дорого вони мені за те заплатять!" — сказав Филип на вістку про виступи іконоборців. І здійснюючи цю погрозу, він рішився проти ради Ґранвеллі вислати для повного всмирення зворохобленого краю свого найспосібнішого полководця на чолі окремого війська як верховного мілітарного начальника до Нідерляндів. Цей полководець, **князь Фердинанд де Толедо Альба,** тоді вже чоловік років 60, походив з одної з найстарших і найбагатших шляхетських родин Еспанії, мав за собою блискучу військову карієру, належав до найвпливовіших мужів в окруженню Филипа й був неабиякою індивідуальністю. Знаменитий вожд і повний особистої хоробрости — раз він відбув дорогу з Мадярщини до Еспанії верхом протягом 17 днів, на тодішні часи гідний уваги рекорд! — володарський вдачею і деспот, як Филип, Альба, заскорузлий аристократ і фанатик католицизму, вважав усі способи нищення нововірства дозволеними. З огляду на те, що між його предками були такі, що поклали життя в боротьбах Еспанії проти Арабів, був він уже хлопцем тої думки, що святим завданням його життя є помстити їх смерть на „невірних", утверджуваний в цім переконанню своїм суворим вихованцем, дідом Федеріґо. Уроженець гордої Кастилії і як кожний кастилійський вельможа навіть і проти короля суверенний і гордий пан, Альба дивився з погордою на все неєспанське і нижше від себе, а свої накази вважав незрушимими від нікого, й від короля ні. Високий ростом, з чорною бородою, ще й як старик імпозантний постатю і суворою повагою свойого єства, він розбуджував трівожний респект уже своєю появою, вражав невмолимістю, ще заки промовив слово. І воно певне, що на становищі вожда армії і в околі чисто військової служби така людина була на свойому місці. Але вислана кудись з мандатом винищувати прояви вольного, ніяк їй незрозумілого духа, вона мусіла стати — хочби в силу своеї природженої невмолимости — страшливим катом. І таким явився Альба в Нідерляндах зараз з початку. Не респектуючи Марґарети навіть настільки, наскільки респектував її, хоч і позірно, Ґранвеллю, Альба як начальний вожд 10.000 війська (еспанських горлорізів найгіршого сорту), порозміщував їх залогами в Бріссель, Антверпені й Ґент, а нідерляндське військо Марґарети розпустив. На протест княгині Альба відповів, що шкода її кожного слова, бо в нього є окремі накази короля, до яких їй мішатися не вільно. Почувши таке, зобиджена реґентка вислала до короля свого секретаря Макіявеллі — славного італійського державника, історика й письменника — з проханням відкликати її зі становища управительки Нідерляндів, а князь Альба продовжував в міжчасі свою „окрему" роботу далі. Він передовсім загадав зробити лад з визначними представниками народу. Що на них він наступить зараз, цеж можна було при його вдачі і кастилійській своєвладности бачити заздалегідь. Передбачував це в першу чергу проворний Вільгельм, що перед своєю утечею в Німеччину, зійшовшись з Еґмонтом в останнє в селі Віллебрек близь Антверпену (в цвітні 1567), благав його, щоб утікав враз з ним. Але Еґмонт відказався від того, кажучи, що він не має чого боятися Альби, бо він (Еґмонт) добрий католик, льояльний жовнір і як власник найвисшої державної відзнаки, ордену Золотого руна не підлягає ніякому иншому судові, тільки трибуналові капітули цього ордену. Та Еґмонт не прочував при тім, що король, висилаючи Альбу в Нідерлянди і знаючи те, що Вільгельм й Еґмонт є лицарями Золотого руна, уневажнив тайним наказом ту постанову про їх незайманість і тимсамим підчинив їх під суд Альби.

І гірко довелось Еґмонтові жалувати, що не послухав ради мудрого Вільгельма! Бо вже при першім привітанню Альби нідерляндською шляхтою, між якою був і Еґмонт, Альба, побачивши його, сказав так голосно, що Еґмонт мусів почути його слова: „Надходить великий еретик!" Еґмонт у своїм змішанню почервонівся і зніяковів перед Альбою, як дітвак. Але коли гордий Еспанець став чемно говорити з ним, Еґмонт зараз забув цю болючу (прилюдну) обиду своеї особи, і всмирюючи Альбу, подарував йому на місці пару прегарних коней. Князь дарунок приняв, але коли Еґмонт відходив, дивився за ним з іронічним усміхом. Але те все було нічим у порівнанню з насильством Альби дня 9. вересня 1567 р. Того дня велів він улаштувати в себе великий обід, на який запросив між иншими Еґмонта й Горна. Обидвох остерегли трикратно розвідчики з Вільгельмової партії. Але вони, повіривши Альбі, що йде тільки про обговорення проекту будови цитаделі в Антверпені, пішли всетаки, а Еґмонт після обіду грав преспокійно в карти з сином Альби, Фрідріхом. Та в хвилі, коли Еґмонт і Горн, розпрощавшись що найкрасше з Альбою, виходили з палацу, їх арештували і незаром вивезли з Бріссель в Ґент, де вони просиділи як вязні, поокремо й під суворим наглядом цілий рік, дожидаючи з трівогою непевної долі.

А міжтим Альба господарив в Нідерляндах щораз лютіще. Користаючись повною безсильністю Марґарети, він утворив новий карний трибунал, т. зв. „Раду неспокоїв" (Conseil de troubles), названу Нідерляндцями незабаром **„Крівавою Радою"**, зложену з дванацятьох членів і двох представників. Першим предсідником був сам Альба, який як одинокий в цій Раді мав рішаючий голос, бо всі члени мали тільки голос дорадний. Заступником Альби був Еспанець Жуан де Варґас, злочинний осібняк кримінального типу, засуджений в Еспанії за знасилування дівчини, якої опікуном він був, а в Нідерляндах поставлений Альбою заступником голови судового трибуналу, що мав рішати про життя тисячів! Він не знав нідерляндської мови і говорив смішно кепською латиною, а зрештою не вважав узагалі конечним довго розводитися при засудах смерти, бо на його думку — всі мали висіти. Протестанти за те, що руйнували собори, а католики тому, що не боронили їх („haeretici fraxerunt templa, catholici nihil fecerunt contra, ergo omnes debent patibulare"). Тіж Нідерляндці, які обік Альби, Варґаса і ще двох Еспанців засідали в тій Раді, це були аристократи-католики, льояльні пани (як ось Барляймон та князь Аремберґ), які зрештою не показувалися на засіданнях, або безхарактерні карієровичі і прилизні Альби, з якими він робив, що йому хотілося. Тимто й не диво, що після того, як змаловажена Альбою Марґарета одержала від короля випрошену собою димісію й покинула Нідерлянди, — вона виїхала з Бріссель дня **30. грудня 1567,** — то Альба, провівши її шмат дороги, затер на радощах руки, бо знав, що тепер він необмежений пан нещасної країни.

Правда — за той час удалося зусиллям Вільгельма влаштувати при допомозі протестантських союзників в Німеччині і в Франції свою армію, яка в першій половині 1568 р. трома відділами наступила на Нідерлянди і змірилася тут уперше збройно з еспанськими військами. Сам Вільгельм не провадив тоді того війська, тільки його заступники, між иншими і два його геройські брати, Людвик і Адольф. Перші стрічі з Еспанцями були, на жаль, невдатні. Затеж бій під Гайліґерле (**Heiligerlee,** на самій півночі краю, у провінції Groningen) дня **23. V. 1568,** в якому еспанською армією проводив нідерляндський льояліст, князь Аремберґ, покінчився для оборонців краю блискучою перемогою, дарма, що згинув у ньому геройською смертю Вільгельмовий брат, Адольф, а до того вихіснувати перемоги як слід повстанці з огляду на свої слабі сили не змогли ніяк. Згинув під Гайліґерле і князь Аремберґ. Колиб тоді все нідерляндське населення тої провінції було стало як один муж проти Еспанців, а за ним пішов **увесь народ в 16 инших провінціях краю,** то Еспанці вже тоді булиб знайшлися тут просто в безвихіднім положенню, бо стількиж збройної сили в них не було, щоб боротися проти зревольтованого народу на всіх фронтах. Але й історія нідерляндської визвольної боротьби, як і зрештою кожної визвольної боротьби в поневолених центрах, виявляє, **що нічого не приходить поневоленому народові так тяжко і з такими чисто внутрішніми перепонами, як саме доцільне обеднання всіх під стягом одної ідеї.** Кожний чужинецький режім уможливлювався в поневолених країнах в першу чергу — **необеднанням народу.** Незначна збройна сила катів перемагала міліоновий народ тим, що той нарід не вставав **масово проти катів.** Визволення припізнювалося на цілі століття тим, що змагання до обеднання народу все наново розбивалися об тверді канти **партійних сварів та інтересів, з чого завжди користав ворог,** бо таке партійне розеднання ослаблює народ стораз гірше, ніж лютування кожночасних Филипів і Альбів. Дивімся тільки на нас самих, ми, Українці! Чомуж то ми програли після подвигу в 1918 р.? Такого блискучого, прегарного подвигу, після здобуття Львова? А тому, чому й колишні Нідерляндці не скористали спершу нічого після блискучої перемоги під Гайліґерле: **ввесь народ не станув за повстанцями,** і от повстання розбилося, бо не знайшло в необеднаному народі ніякого тривкішого ґрунту для дальших зусиль. В Нідерляндах була ворожнеча між протестантами й католиками, між аристократією роду й богатим купецтвом, між купецькими капіталістами і міським та селянським пролетаріятом, між републиканськo влаштованими містами й окремими державними установами. А те все саме у хвилі, коли довелось ставати обеднаними лавами за волю країни, почало заэначуватися з усею гострістю. І очевидно — найпаче в погубу самим Нідерляндцям.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Василь Бобрів.

ЗЇЗД ІМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПАРИЖІ.

Певно не одному приходить на думку: Як то, не дивлячись на тяжке становище СССР, на невдоволення видатних комуністів зі Сталіна, він сидить ще на троні й творить „суд і розправу" не тільки над безпартійними обивителями, але й над комуністами? Мовляв, збираються зїзди, приїздять представники зі всіх кінців СССР, і нічого не можуть вдіяти.

Розгадки далеко не треба шукати. Сталін має своїх секретарів по всіх ісполкомах і на зїзд приїздять його вірні сатрапи, котрі на місцях стежать за виконанням сталінської системи.

Більш-менш таку систему взяв і „Тризуб". Його зїзди, що відбуваються що року, складаються зі своїх людей, вірних „урядови" та Андрущі Левицькому.

Вістка про зїзд зявилася лише за тиждень до самого зїзду. Вона здивувала багатьох.

В оголошенні на останній сторінці „Тризуба" говорилося, що всі сторони, бажаючі бути присутніми на засіданнях, повинні звертатися до технічного секретаря за спеціяльними перепустками. Отже, видима річ, хотілося й почути і побачити „високих" делеґатів. Дістати картку в редакції польської ґазетки українською мовою я не сподівався, а тому звернувся через особу, що там працює, і . . . не одержав. Виходило, що кореспондент „Свободи" небажаний. Але побувати на „високих зборах" хотілося.

Нарешті день, означений в оголошенні, прийшов. Якраз гарячий, душний. Йдучи на зїзд я мимоволі пожалував делеґатів. Бо дійсно, колиб справи хоч були, а то так: ні діла, ні спочинку.

Ось і каварня, де „збирається парлямент". Через скло в кінці коритаря видко делеґатів. Вступаю і враз помічаю рух серед президії. Так ніби в купу нечистих та злетів анґел.

Технічний секретар, бачучи замішання своїх панів і виновника, полетів до останнього.

— З ким маю честь?

— Бобрів!. . . Хто може дати картку?

— Зачекайте хвильку. . .

Чекаю. Президія радиться. Националісти, колишні члени цеї самої Ради, посміхаються.

— Зараз попросять вийти, — кажуть.

Делеґати після обіду з вином куняють по кутках, лише президія шепочеться. Нарешті секретар вертається.

— Вам прийдеться зачекати, поки виберуть нову президію.

Зголжуюся. Минає ще дещо часу, і голова Ради, Шумицький, звертається до делеґатів з промовою, написаною на довгому листі паперу. Читає, мов над мерцем псалтиря, борючись з московським акцентом (і то на девятому році еміґрації!). Звичайно, промова виходить блідою. Таке трапляється з акторами, котрі не знають ролі: замісць того, щоб грати, актор пригадує ролю. Якось дочитав бідний голова свою декларацію, витер хусткою змокріле чоло й сів, наче не промову читав, а каміння ворочав: звичайно, на общепонятном булоби легше.

Оголошують слідуючу точку. Вибір мандатної комісії. Нарешті остання приступає до перевірки мандатів. Делеґати пють пиво. Гості перекидаються короткими словами.

Довго вовтузилася комісія, але скінчила таки. Все гаразд, тільки Антоненко, запасовий член Ради, не має права заступати відїхавшого Каможного.

І даремно Антоненко пробує доказати своє право, хоч знає добре, що ще до зїзду всі делеґати одержали відповідні директиви. Тай дійсно наївним було і думати, що польонофіли можуть поруч себе посадити націоналіста.

Оголошують инчі мандати й тут виясняється, що зїзд представляє лише 250 людей, з яких певно требаби було викинути чимало мертвих душ. Але це не трівожить Ради й „уряду". Важна форма, а не факти.

Слідом почалися доклади делеґатів з місць. Ось тут виявилася вся убогість та халуйство приїхавших виконавців бажання „уряду". Там, де треба було критикувати, вони жалісливо плакали, нарікаючи на себеж і вихваляючи Раду (т. т. „уряд"). Ні один не сказав правди в лице тим, які вважають себе „водителями мас". Але все таки виявилося одно: Всі делеґати констатували розвал громад, або кволість культурного життя. Звалювали вину хворої голови на здорову, хоч добре знають звідки йде той розлад. Периферії, після докладів делеґатів, у страшному стані: Все валиться і годі щось зробити, щоб до повного розвалу не допустити.

Президія слухала, а секретар записував. Темніло. Хотілося їсти й повітря — та далі від „зїзду" слуг Андрія Левицького.

ПОШУКУЄМО 45 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКІ ЗАПОМОГОВІ ТОВАРИСТВА І СЕСТРИЦТВА В ВІЛІНҐ, В. ВА., ЗГАДАЛИ В СВЯТО ПРИКРАСИ ГРОБІВ (ДЕКОРЕЙШЕН ДЕЙ) УКРАЇНСЬКИХ БОРЦІВ, ЩО ПОЛЯГЛИ В БОРОТЬБІ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ, А РАЗОМ З ТИМ ЗГАДАЛИ МИ І ЗА ЖИВУЧИХ СВІДКІВ НАШОЇ БОРОТЬБИ, ЗА НАШИХ ІНВАЛІДІВ. А ЗГАДУЮЧИ ЗА НИХ, НЕ ЗАБУЛИ МИ ДОЛОЖИТИ СВОЄЇ ЦЕГОЛКИ ДО ЦЕЇ ВЕЛИЧАВОЇ БУДІВЛІ, ЩО ЗВАТИМЕТЬСЯ ДОМОМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ І ПИШАТИМЕТЬСЯ У ЛЬВОВІ.

В НАДІЇ, ЩО ЗНАЙДЕМО ДАЛЬШИХ 45 ПОТРІБНИХ СТОДОЛЯРОВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ТА ЩО ВЖЕ НЕЗАДОВГО БУДЕ ПОБУДОВАНА У ЛЬВОВІ ВІКОВА ПАМЯТКА ЖЕРТВЕННОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, ШЛЕМО СВОЇХ $100 ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. НАР. ДОМУ В БЕЙОН, Н. ДЖ.

— скликується —

В НЕДІЛЮ, 16. ЧЕРВНЯ 1929 Р.

в годині 1-тій пополудни

ДО ГАЛІ ЦЕРКОВНОЇ при 25-тій вулиці

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

на яких будуть, окрі місцевих бесідників, промовляти і позамісцеві на тему: Чи нам треба тут в Бейон Укр. Нар. Дому?

Головним бесідником буде д. В. КЕДРОВСЬКИЙ.

Українці Байону! Приходіть всі як оден на ці збори, а там почуєте і переконаетеся наочно, як стоїть тепер справа Укр. Нар. Дому. 137,9

Комітет.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!

На закінчення шкільного сезону заходом

УКР. РОБ. ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

шкільними дітьми відограється дуже гарну штуку з танками і співами в 3-ох діях, під назв.:

„ОЛЕНКА"

і старшими одноактівку

ЯК ВОНИ ЖЕНИХАЛИСЯ

В СУБОТУ, 15. ЧЕРВНЯ 1929 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ,
160 MERCER ST., JERSEY CITY, N. J.

Початок в год. 7-ій вечером.

Вступ 50 центів.

139 **Шкільний Комітет.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Бойовий пікнік".

(7 липня 1929 р.).

Так нюйорські товариства назвали пікнік, який вони влаштовують на дохід фонду визвольної боротьби українського народу. Благородна ціль, яку так рідко ставлять собі наші американські Українці, коли вони вряджують пікніки. У нас уже стало звичаєм, що кожний пікнік уряджується товариствами лише на свій славний дохід, або на дохід якихось місцевих інституцій. Звичайно наші товариства на такому пікніку дають учасникам парк, „свіже повітря", крикливу музику, а головне, напувають всіх, та годують, чим Бог поможе, бо їдження й пиття на пікніку є найголовніша розвага.

Наші пікніки вже давно обернулися в містечкові ярмарки, звідки людина, намучившись, вертається до дому розбитою й змученою, але зате товариства мають собі такий-сякий дохід. Добре, коли сам член товариства робить із себе матеріяльну та фізичну жертву на користь свого товариства; він хоч має сатисфакцію, що „його товариство заробило", але що вже сказати про не членів товариства? Яку вони мають сатисфакцію?

І ось тепер товариства міста Ню Йорку вирішили змінити характер і завдання американських українських пікніків. Уряджуючи „Бойовий пікнік", вони переносять всю вагу не на „випивку та їдження", але на те, щоби дійсно дати учасникам пікніку розумну розвагу, та щоб вони, відпочивши, разом з тим виконали свій патріотичний обовязок перед Рідним Краєм, причинившись до матеріяльного його успіху.

Отже на цьому пікніку, на запрошення комітету, український балетмайстер Авраменко зробить виступ з балетом, зложеним з учнів його шкіл. Учасники пікніку будуть мати нагоду бачити на свіжому повітрі чудесний балет, чудесні українські національно-народні танки, що своєю красою захоплюють кожного Українця й чужинця. Коли слід піти до театру, щоби побачити виступи балету В. Авраменка й заплатити за те добрі гроші, то ще більше слід бути на цьому пікніку, щоби на свіжому й вільному повітрі побачити й відчути всю красу рідного танку, пригадати рідне село та всю красу Рідного Краю. В. Авраменко та його учні складають свою жертву на визволення Рідного Краю тим, що безінтересовно матеріяльно дають свій виступ. Вони тим роблять поклик до всього громадянства, щоби воно не лишилося нечулим до призову тих, що влаштовують „бойовий пікнік".

Це щодо забави. Крім того з ним пікніком сполучена й друга, більше важна частина. Всі ми знаємо, як геройськи билася наша армія за визволення свого Рідного Краю. Ми знаємо, що учасники тієї визвольної боротьби, члени Української Армії, тепер розсіяні по всьому світу й часто в брудних майнах, або в первісних лісах, чи на тяжкій фабричній, чи якій иншій праці заробляють собі на хліб насущний. Більшість з них ще не стратила запалу боротьби й в души своїй плекають надію, що настане знову час, коли вони зі зброєю в руках будуть боротися за свій Рідний Край, а покищо в їх життю нема ані зорі просвітку.

Колеґія, що склалася з вождів Української Армії, видала пропамятну відзнаку всім учасникам визвольної боротьби. Це одинока заплата й потіха для тих, що життям своїм жертвували за свій нарід. І ось на цьому пікніку будуть нагороджені тими пропамятними відзнаками ті учасники визвольної боротьби, що жиють в Ню Йорку та в околицях. Нагороди буде роздавати бувший командант корпусу Січових Стрільців Е. Коновалець, який і тепер стоїть на чолі визвольно-революційної акції в краю. Він, прибувши до Америки на короткий час, скоро повернеться до Европи. Підчас роздачі пропамятних відзнак полковник Коновалець виголосить промову про значіння визвольної боротьби українського народу.

Роздача відзнак буде сполучена з парадою нюйорських Січей та з иншими військовими церемоніями.

В культурних народів, що вміють шанувати свою армію, що вміють шанувати традиції визвольної боротьби, збірається на такі події величезний здвиг народу, бо кожен тим означує свою моральну підтримку своїм борцям, тим складає пошану цілій своїй національній Армії, складає пошану як живим, так і мертвим героям. Треба сподіватися, що нюйорське українське громадянство зрозуміє це й, відложивши на инший день всі свої місцеві забави, пікніки та справи, візьме масову участь у пікніку-святі десятиліття геройської боротьби й трагедії своєї рідної армії. Великим здвигом і щирою участю ми покажемо, що вміємо шанувати традиції визвольної боротьби не лише словом, але й ділом. Ми покажемо, що не лицемірими своєю любовю до Рідного Краю й до Рідної Армії але дійсно ми з ними всім своїм щирим серцем і душею. Свої власні інтереси, місцеві льокальні інтереси та інтереси своїх місцевих товариств і організацій мусимо підпорядковувати загальним інтересам. Тепер для нас є нагода показати, чи дійсно ми вже доросли до того, щоби це зрозуміти, що вже дійсно почуваємо й розуміємо свою національну єдність та що ми дійсно є державниками по своїм переконанням, а не лише на словах. Чи може ми так, як дикунські племена ріжних народів, які нічого не бачать і не розуміють вищого від своїх родинних, або племінних (гурткових) інтересів.

Вірю, що між нами не знайдеться таких, що захочуть підкреслити й замаркувати свою спільність з дикунами.

Крім того на цьому „бойовому пікніку" 7. липня б. р. редактор „Свободи" О. Ревюк росповість про свої враження в Рідному Краю.

Лише такі пікніки, що злучені з розумною розвагою та з реальною, хосенною роботою заслуговують на те, щоби їх влаштовувати та підпирати. А покищо ми на своїх пікніках не лише самі пемо, але й дітей своїх вчимо напиватися та поводитися так, що діти стидаються своїх батьків.

Побачимо, чи витримає нюйорське громадянство іспит своєї національно-народної, державницької та культурної зрілости, чи може ще раз підкреслить, що йому так само далеко до цього, як „куцому до зайця".

Стрілець.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Свято стрільця в Дітройт.

З нагоди десятиліття оружної боротьби на Західно-українських землях Українська Стрілецька Громада, Гурток ч. 7, в склад якої входять бувші члени Українських Армій, влаштовує дня 23 червня величаве Свято, „День Стрільця" (день Зелених Свят) в січовім городі при Dequindre Nine and Half Mile Road.

На це Свято запрошені всі українські товариства та деякі американські і визначні місцеві і позамісцеві бесідники.

При нагоді цього Свята Голова „Української Стрілецької Громади в Америці" п. Ґалан, удекорує членів Гуртка ч. 7 „Пропамятними Відзнаками", наданими Колеґією Вождів Української Галицької Армії.

Просимо українське громадянство з Дітройт і околиці вшанувати память боротьби з Ляхами, Румунами і большевиками своєю присутністю.

За управу Української Стрілецької Громади, Гурток ч. 7:

Осип Луцейко, голова;
Василь Шкрибало, писар.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЗАПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ при Товаристві „СНЯТИН" в місті Ню Йорку

— скликується —

МАСОВЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

В ГОДИНІ 1-шій ПОПОЛУДНИ

В ГАЛІ STUYVESANT CASINO

140-42 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Шановні Товариші! Вище згаданий Комітет скликує це віче для того, щоби порадитись з вами, в який спосіб ми маемо прийти з допомогою для наших поневолених братів в старім краю в їхнім започаткованім ділі, то є: **будова Українського Народного Дому в Снятині.**

Комітет запрошує всіх заінтересованих в цій справі, як з снятинського так і з сусідних повітів, прибути на таке віче.

439 **Комітет.**

З РАДЯНСЬКИХ ГАЗЕТ.

Хто керує життям українського села з рамени комуністичної партії.

ПОМІЩИКИ.

Живе собі, поживає в Шишацькому районі колишній поміщик Кулябко-Корецький. Діти його вчаться в Харкові, дехто з родини працює по радянських установах — „будує соціялізм".

Районні-ж партійці цього якось не помічають, хоча наймити й біднота про нього давно вже говорили.

Не бідує й ґенеральша Пащенкова, оре свої девять десятинок на свойому-ж таки хуторі Пащенки. Доню вчить, як ведеться, в Полтавській профшколі.

НЕЗАМІНИМІ ФАХІВЦІ.

Перший з них Жаботинський Петро — поміщик і незамінимий викладач — ба професор, — що без нього загине вища школа, що вчить, як будувати соціялізм.

Другий Осьмаков Грицько — офіцир, а тепер незамінимий фахівець — вихователь глухонімих у Кобиляцькій школі.

Хто-ж інший розумітиметься на справах „Кустар-Союзу", як не колишній земський начальник та шишацький мировий суддя Кононенко?

Або хто буде цукор виробляти, як не донька поміщика Присецького?

А. Г.

СІЛЬРАДИ.

У Горобцівській сільраді, Ново-Санджарівського району, секретарем — попів синок та білий офіцир, про якого кажуть, що він знущався при денікинцях з бідноти, а тепер примазався до радвлади.

Голова земгромади.
Дашівський.

Заступником голови Черкасівської сільради, Руновщанського району, Янко Микола. Хто він? Це гетьманський доброволець, вартовий, що бив, полосував бідняків. Тепер він також брутально, підриваючи довіря до радвлади, вибиває страховку, виконує судові присуди.

С. Коба.

Голова першої Дейкалівської земгромади, Винниченко Т. це вартовий, що перед гетьманщиною, як відступало червоне військо, з млина строчив кулеметом у партизанів, а при гетьманщині катував селян. Виступає проти всіх заходів радвлади.

Йому під масть і секретар тільки вже Іщенківської земгромади штабс-капітан Хв. Божинський. Звісно, не дожидай від них будьякої роботи чи по колективізації чи по землевпорядженню.

П—кор.

У Котелівській раймiліції примостився підмітати підлогу Кириленко Кость. Це той „біднячок", що йому десятки наймитів овець пасли по четвертаку на сухарях і воді. Тепер він співчуває пролетаріятові. І вискочив він на діловода. А там і далі піде. Отут ми йому скажемо „стій і геть!"

Шевченко П. П.
(„Більшовик Полтавщини")
Полтава.

СЕЛЯНСЬКА ДОЛЯ.

15. лютого раймiліція заарештовує 16. чол. селян і робітників, які затрималися на ст. Словянське. Вночі при 40° морозу, з розпорядження начальника міліції, всіх заарештованих виведено в поле, де їх били клинками, наганами і кинули напризволяще. Серед заарештованих були хорі й роздягнені, вони просили не виводити їх у поле, а відправити поїздом на власний рахунок. Але на ці прохання нач. міліції Мінухін не погодився і наказав — „вивести у поле й покинути".

ВЛАДА.

Голова міськомгоспу Селезньов, вважаючи себе „царем і богом", нічого й нікого „не визнавав". На зауваження робкорів про хиби Селезньов завжди відповідав: „Не ваша справа, що схочу, те й зроблю". Робітники словянських підприємств уже давно скаржаться на бюрократизм Селезньова.

Голова ревкомісії Кириленко — грубіян і антисеміт. „Пархатий жид" — це одне з „популярних слів" в лексиконі члена партії Кириленка. Секретар РВК Бабчук, загалом активний витриманий товариш, підпав під вплив перших двох.

(„Комуніст", Харків.)

СЛІДУЮЧІ ВИСТУПИ УЧЕНИКІВ ШКОЛИ БАЛЕТМАЙСТРА В. АВРАМЕНКА

В УКРАЇНСЬКІМ БАЛЕТІ

— відбудуться —

PERTH AMBOY, N. J. В СУБОТУ, 15 ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929
В UKAINIAN NATIONAL HALL, 752 STATE STREET,
точно в годині 8-мій вечером.

CARTERET N. J., В НЕДІЛЮ, 16 ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929
В HIGH SCHOOL AUDITORIUM, WASHINGTON AVENUE,
точно в годині 8-мій вечером.

Не оминіть нагоди побачити сей виступ та запросіть своїх знакомих з чужих народностей. 119-22—

Володимир Юрковський, завідатель виступів.

НОВІСТЬ! НЮАРК, Н. ДЖ. ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

на подвірю коло української гр.-кат. церкви
НА 39 MORTON ST., NEWARK, N. J.
ЗАЧИНАЄТЬСЯ В ПЯТНИЦЮ 7-го С. М.,
а буде тревати через десять днів кождого вечера від год. 8 до 10.30 аж до панеділка 17-го с. м.
Закінчення в неділю 16-го с. м.
Музика, перекуски, несподіванки.

Запрошає всіх без винятку **Комітет.**

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.! УВАГА!

ПІКНІК

— відбудеться —

СТАРАННЯМ СВ. МИХ. ПРАВОСЛ. ПАРОХІЇ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

В SCHUETZEN PARK,
83rd & Tinicum Avenue, West Philadelphia, Pa.

Танці, всякого рода забави до 11-тої години в ночі.

Приходіть всі. 138-9 **Комітет.**

ПОЗІР! МАЙНЕРЗВІЛ, ПА.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ МОЛОДІЖИ

—: відбудеться вистава :—

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

В НЕДІЛЮ, 16 ЧЕРВНЯ, 1929 р.

в Галі Української Православкої Церкви,

406 ФРОНТ СТР., МАЙНЕРЗВІЛЛ, ПА.

Початок вистави о год. 6-тій вечером.

Вступ: $1.00; 75 цнт.; для дітей 25 цнт.

На цю виставу сердечно запрошуємо Українців з Майнерзвил і околиці.

ПОЗІР! РАРІТАН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СТАРАННЄМ БРАТСТВА СВ. АРХ. МИХАЇЛА, відділ 332 Українського Народного Союза, устроюється

ДУЖЕ ЗАБАВНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

ПІД 150-ЛІТНІМ ДУБОМ, В ПАУЛ ҐРІФФ ФАРМІ

від години 1.30 пополудни до 9-тої вечером.

Вступ для женщин 25 центів; для мущин 50 центів.

Колиб дощ перешкодив, то відбудеться в неділю, 30. червня.

Будуть у мішках перегони (за найскорійші буде надгорода), так само і перескоки (найздібнішим буде надгорода і инші несподіванки. Славна Орхестра буде приграватн українські і американські танці

Браття і Сестри Українці з Менвіл, Бавнд Брук, Менвіл Парк, Ню Бронзвік, Плейнфілд! Просимо прибути на наш Пікнік, се буде для нас наука і забава. Забавимося як діти одної української матери. За веселу забаву ручить — **Комітет.** 139,43

Direction: At end of Raritan P. S. R. Street Car take Bus to the Picnic. Only one half mile from Raritan Street Car.

КЛИЧ ШКОЛИ КЛИЧ ШКОЛИ

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В АСТОРІЇ

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

в гарнім чеськім парку і просторій галі так званій
BOHEMIAN PARK AND HALL,
WOOLSEY AND 2nd AVENUE, ASTORIA, L. I., N. Y.

Парк отворений в годині 10-ій рано. Вступ 50 центів.

На пікніку буде виступати з народними танками дітвора зі школи п. В. АВРАМЕНКА.

ДОРОГІ РОДИМЦІ! Вам відомо, що Укр. Школа старається задоволити своїх гостей, як рівнож поступає вперед на народнім полі. Цього року на тім Величавім Пікніку буде зацікавлення, т. є. співи, народний стрій, а найбільше — це українські танки, з котрими виступлять ученики п. В. Авраменка. Тому проситься прийти громадно, а певно не пожалуєте. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 136,8

ONDRIS CLOTHING CO.

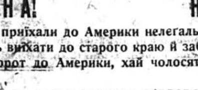
113 AVENUE A. NEW YORK, N. Y.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ

МУЖЕСЬКИХ І ХЛОПЯЧИХ УБРАНЬ

по причині, що іду до другого інтересу, добра нагода тепер дістати убрання за дуже низьку ціну. Спішіться, бо в короткім часі буде заперто. 139-40

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! — СВІЙ ДО СВОГО!
ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
FURRIER
Довголітний практик зі старого краю і в Америці.
98 ST. MARK'S PL. (E. 8. St., між 1. Евню і Евню А), NEW YORK, N. Y.

Коли хочете користати з нагоди заощадити гроші, — можете даром дістати сторідж, як принесете до перероблення або направи свої річи. Колиж хочете тільки сторідж, то дістанете за 2%. В мене дістанете футра таньше, як де инде, і з повною ґарантією. — Виконую всякі роботи в обсягу кушнірства.—
Нові на замовлення. — Перерібки. — Направки, а також перефарбовую старі на нові. — Заховайте цю адресу, а придасться Вам.

НОВИНА! НОВИНА!
Для тих, що приїхали до Америки нелеґально перед 1921 роком, а хотять виїхати до старого краю й забезпечити собі леґальний поворот до Америки, хай чолосяться особисто або писемно до: 139-44
THE GLOBE SERVICE CORPORATION,
30 EAST 7th STREET Tel. Orchard 8968 NEW YORK, N. Y.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ! ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ
(Скорі і певні результати)
Порадьтеся Dr. ZINS-а сей час, коли терпите на: Скірні, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Олцерс, Загальне Ослаблення, Нервове вичерпаннє, Болі голови, Умову депресію і Завороти, Побільшені Ґлендс, Хороби Легких і Бронкітіс, Носові, Горляні і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сціятика, Лумбаґо і Невральґія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і довірочно. 112—
(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)
Лябораторичні тести, еґзамінація крови, X-Rays
БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ.
СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-ою Евнею і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечером; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пополудни.

За всім, що потрібно вам для
РОЗВЕСЕЛЕННЯ
от як:
РАДІЯ, ВІКТРОЛІ
ПЯНИНА, РЕКОРДИ,
рольки, ноти, музичні інструменти, а також за всім, відносячимся для домашного розвеселення — зайдіть до нас. Вам не потрібно ходити по других.
$1 тижнево
ДУЖЕ ЛЕГКІ УСЛІВЯ В МІСТІ.
Стара, заслужена і довірочна фірма.
EUROPEAN PHONOGRAPH Co.
10TH STREET & AVENUE A., NEW YORK CITY.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ
СВЯТОГО ОТЦЯ МИХАЇЛА

предкладає свої лікарства на слідуючі слабости:
РОСТИТЕЛЬ ВОЛОСЯ Д-ра КЛАРА
Ґарантуємо, що знищить порхлі, застановить випад волосся і обновить новий ріст волосся на лисині. Пробна бутелька $3.00.
МАСТЬ на еґзиму, лишаї і прищі на тілі. Пачка $2.00.
КРЕМ І МИЛО ДЛЯ КРАСИ ЛИЦЯ
від прищів, угрів, веснянок, морщин і слідів віспи. В пару днях лице молоде, чисте і гарне в женщин і мущин. Ціна $1.25.
КРАСКА НА СИВЕ ВОЛОССЯ
всіх кольорів. Нешкідливий. Бут. $3.00.
УСУНЕННЄ ВОЛОСЯ. Без бритви усуває волосся сейчас. Нешкідливий і чисто у мущин і женщин. $1.00.
СКЛАД ЛІЧНИЧОГО ЗІЛЛЯ І КОРІННЯ для женщин і мущин на внутрішні слабости та перестуду, жолудок і нечисту кров. Пачка $2.
ПІГУЛКИ НА СОЛІТЕРА І ГЛИСТИ, (їх признаки) брак апетиту, тягість у грудях, нахил на воміти. Ціна $5.00.
РЕВМАТИЗМ. Натирання ревматизму, ломання тіла, рук, ніг і крижий. Бутелька $2.00.
БАЛЬЗАМ НА КАТАР ЖОЛУДКА, гази, здуття, реґулює і чистить жолудок. Бутелька $2.00
БАЛЬЗАМ ТОНІК, чистить і будує кров, дає силу і апетит. Бут. $2.00
БАЛЬЗАМ НА КАШЕЛЬ, простуду, хрипку і задих. Бут. $2.00
Кромі наведених лікарств, приготовляємо лікарства на ріжні другі слабости для мущин, женщин і дітий. Пришліть гроші на лікарство, яке хочете, а ми сейчас вишлемо його. ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОҐ НОВИХ ЛІКАРСТВ БЕЗПЛАТНО. Пишіть ясно за вашу слабість. Лікарства посилаємо всюди. Гроші і письма адресуйте: 286—
ST. MICHAEL MEDECINE CO.
BOX 797, Dept. S. W., CHICAGO, ILL.

ДАВАЙТЕ ДІТЯМ ЧОРНИЙ ХЛІБ!

Неодна мати гадає, що не знати яке добро робить своїй дитині, коли їй усе дає їсти білий хліб і булки. Така мати вірить, що білий хліб легко стравний тай тому дитина може більше їсти. Такий погляд фальшивий. Чорний хліб має в собі отруби (висівки, луску збіжа), без яких ніяка людина, а вже найменше діточий організм не може обійтися, бо це зашкодило би йому. Найновіші наукові досвіди, які дещо скептичніше дивляться на відживлювання сирими стравами, бо воно приносить зі собою також великі шкоди, доказують, що треба віджквлятися мішаними стравами, в яких є те, що можна би вважати „відпадками". А найбільше „відпадків" має в собі разовий хліб, який не лише є дуже поживний, але й ділає дуже добре на працю жолудка та кишок, на травлення. Крім того діточі зуби, жуючи такі страви, мусять скріплюватися. Це найліпше діється, коли дитина їсть разовий хліб, у якім є луска, вістя. Один берлінський лікар каже, що він дуже легко вміє розріжнити дітей, які їдять білий хліб, від дітей, які їдять більше чорного ніж білого хліба. Діти, які їдять чорний хліб, мають не лише здоровші та сильні зуби, але і сильніщі мязи і ліпше розвинені, сильніще збудовані кости.

Чоловік вернув уночі пяний додому. Він держить у руці ключ від брами, вимахує ним, але ніяк не може встромити його в замок. Полісмен бачить це тай каже:

— Бачу, що ви не можете відчинити собі дверей. Дайте мені ключ, а я вам відчиню двері.

— О не дам! Не треба, я вже сам найду дірку від ключа, лише ви подержіть камяницю на хвилиночку, бо чогось дуже гойдається.

ДОЛЯРИ
ПОСИЛАЄМО по значно знижеєній ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.
ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.
АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.
ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бізнеси по дуже приступних цінах.
ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.
Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу 298—
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ РОБИТИ З НАМИ ІНТЕРЕС. — ЧОМУ?
БО МИ Є ТОЧНІ, УСЛУЖНІ І МАЄМО
НАЙБІЛЬШИЙ
ВИБІР РЕКОРДІВ
Columbia

ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА.
27181F (Лемківський балець (в двох частях
МАРКО ЖЕЛІЗНИЙ з акмп. ліри.
27180F (Пісня про жовніра (в двох частях.
САМУІЛ ПИЛИП І ЛЕК. ОРХЕСТ.
27179F (Скрипка грає, бас гуде (Далівський танець
ПАВЛО ГУМЕНЮК І УКР. ОРХ.
27178F (Танець по шлюбі (Полька для всіх
САМУІЛ ПИЛИП, ДЖАН КАРЛЯК І ІХ ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА
27177F (Лемківський Штаер, танець (Жиндранівська полька
ОРХЕСТРА БРАТІВ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ. Співають: Андру Верней і Настасія Верней.
27176F (Добра та жена, що мужа (шануе (Згубила Запаску.
ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА. Юстина Мусяла, Дорка Петрочко і Тимко Крукар.
27175F (Лемківські Придани, часть 1. (Лемкіські Придани, часть 2.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27174F (Толока (Зводини
ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ.
27173F (Весела музика, танець (Дрібний танець.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ.
ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ, співають: А. Барна і Геня Козімор.
27162F (Там на луці зеленій (Татуню, мамуню, цибуля (ступляла.
27160F (На зелені межі, полька (Лемківський танець.
27161F (Одрехівська полька (Обертана з молодим.
27171F (Посяли Гуралі Овес (Лемківська Тромбля.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон з акомп. орхестри.
27163F (Щаслива (Люлька-файка.
27158F (Було, тай нема (Наш Хаїм щоб здоров
27156F (На Фарми (Брехня.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27164F (Запорожець полька (Танець на вигоні.
70014F (Коломия не помня, танець (Коломийка на весіллю.
ВОЛОДИМИР ДІЛОВ, бас, і О. ЛОТОЦИНСЬКА.
27165F (Спить жінка тай не чує (Танцювала риба з раком, з (петрушка з пастернаком.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
Барітон: Евген Жуковський, Сопран: наша Роза Красновська.
27169F (Туга за родиною (Івана Лопушника.
27159F (Вечерниці, часть 1. (Вечерниці, часть 2
27143F (Кума з міста іде (Танець мого кума
27140F (Поправини в Америці, (часть 1. і 2.
12" $1.25.
70007F (Укр. Баль в Америці, ч. 1. (Укр. Баль в Америці, ч. 2.
70009F (Українське Весілля в Америці, часть 1. і 2.
о. М. МАРУЩАК, тенор.
27157F (Темна нічка, тай не видная (Ой зацвила калинонька
27147F (Помарніла наша доля (О, не забудь.
27153F (Ой не стелися, хрещатий (барвінку (Журож моя, журо.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27170F (Фіксований чоловік, ч. 1. (Фіксований чоловік, ч. 2.
Пишіть за новим катальоґом рекордів. Ми вишлемо його вам безплатно і сейчас. Рекорди висилаємо на C. O. D. до всіх частей світа.
UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 SECOND AVE., близько 5-тої ул., NEW YORK CITY
DEPT. S.,
ФІЛІЯ: 6 EAST 14th STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БОСТОН, МАС.

Віче „Рідної Школи".

Дня 28 квітня в нашій місцевости відбулося віче в справі „Рідної Школи". На вічу головував п. Микола Давискиба, який покликав Івана Масного та Стефана Бойка на секретарів віча. Після короткої промови голови віча делеґат „Рідної Школи" д. Лев Ясінчук в обширній та ґрунтовній промові представив присутним невідрадний матеріяльний стан „Рідної Школи" та закликав до пожертв.

На жаль, на віче зібралося мало з великої бостонської громади. Сором, що наші бостонські Українці так мляво ставляться до виконання своїх національно-народніх обовязків. Ще багато нам треба вчитися від инших народів, які вміли здобути собі визволення у завзятій боротьбі.

На заклик голови віча М. Давискиби пожертви зложили такі громадяне: о. М. Кучер і Д. Сілінський по $5; М. Давискиба, О. Кудрик і І. Чічко по $2; по $1: С. Бойко, І. Масний, П. Боднар, Й. Бербелицький, С. Чопик, Д. Пащак, Г. Оверко, Т. Січкориз, М. Шафранський, Г. Петрейко, К. Яворівська, П. Костецький, Н. Довганчук, М. Гуцуляк, Г. Сілінський, М. Дацько, Ю. Кучер, М. Дяків, А. Роговська, С. Поляк, К. Тиличин, Д. Кузь, Д. Юськів, М. Івашків, С. Антонюк, О. Рибак, М. Майданий, П. Погорецька, С. Ярущ, М. Вонс, Л. Марущак, П. Боднар, Д. Ляшкевич, І. Волощук, І. Зінковський, М. Мартиник, О. Попович, А. Давискиба, М. Давискиба, Т. Тодощук; Л. Кучер 55 ц.; по 50 ц.: Б. Кучер, О. Купчак, В. Антонюк, М. Бордун, Г. Крикливець, Д. Танащук.

Зібрано на вічу $59.55, а крім того діти заколядували $40.45. Разом $100.

Всі гроші вислано через „Обєднанне" на „Рідну Школу" в краю.

Вічевий комітет:
Микола Давискиба, предс.;
Стефан Бойко,
Іван Масний, секретарі.

ЖАРТИ.

Так числить бос.

Молодий Американець, що працював у банку, попросив у свого директора прибавки утримання.

Директор зробив такий розрахунок. Рік має 365 днів. Ви працюєте щоденно 8 годин, себто одну третю частину доби, а це виходить 121 днів на рік. З цього числа треба відкинути по одній неділі, себто 52 днів. Лишається 69 днів. Ви маєте вільною другу половину дня кожної суботи, а це виносить 26 днів. Лишається 43 дні.

Кожного дня ви маєте одну годину на сніданок, що за рік складає 16 днів. Празники забирають 12 днів на рік. Лишається всього 4 дні. А ці чотири дні на рік ви не приходите на службу. Отже лишається від вашої праці зеро.

— Тепер скажіть, за що ви хочете прибавки вам утримання? — запитався директор.

Письменникова помилка.

Якийсь письменник присвятив книжку князеві Д'Роган. Коли переконався, що помилився щодо вдячности князя і не дістав нічого, помістив у другому виданні присвяту між друкарські помилки.

—o—

Між злодіями.

І. злодій: А до чорта! То ти, Юрку! Я тебе не пізнав і витягнув тобі з кишені гаманець із грішми.

ІІ. злодій: Не шкодить! Я вже маю його назад у кишені.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОВІДОМЛЯЮ Укр. Товариства, котрі думають робити Пікніки, а шукають за гарним, дешевим з пермітом місцем.
Прошу голоситись до:
TYMCHYSHYN,
336 Burnet Ave., Union, N. J.
Tel. Unionville 26. 139-40

ХТО з Українців хоче їхати на літні вакації в здорову околицю Catskill Mountains, маю до винайму кімнати по приступній ціні. Вода до купання близько, свіжий і здоровий харч на місци. Прошу голоситися до: 139-4
A. PUZDRIAK,
R. F. D. 2, Box 94, Saugerties, N. Y.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ УСПИТОВАНИЙ пошукує посади сейчас. Ласкаві зголошення прошу слати на понизшу адресу: 138-9
D. SAWCHYN,
39 Rankin Street, Newark, N. J.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ-УКРАЇНКИ
до домашного заняття в українськім домі. Платня після умови, заняття легке, добрий дім Голоситися до: 136-
Mrs. M. J. MILLER,
99 Harrison Pl., Irvington, N. J.

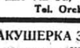
НА ПРОДАЖ Electric Shoe Repairing, вироблений бізнес, устроєний зі всею машинерією, продам дешево, Інтересуючих прошу голоситися на адресу: 138-9
66 CLAIRMOUNT AVENUE,
IRVINGTON, N. J.

НА ПРОДАЖ 180 акрів доброї землі; миля і пів від села, 15 коров, 2 коні, фармерські знаряди ріжного рода, добрі будинки при уліпшеній дорозі. Ся фарма дуже дешева і можна купити її за $6,000, вплачуючи небогато готівкою, а решта на легкі сплати. Голоситися до: 138-40
M. S. PUCHER,
528 E. Main St., Little Falls, N. Y.

НЕБУВАЛА НАГОДА!
З причини непорозуміння в родині продам свій бізнес. Гарантую від $1,200 до $1,500 чистого приходу в місяць. Потрібно $10,000 готівки. Голоситись: 131-40
M. G. c/o SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до контрогобудь з понизших урядників: І. Лисак, предс.; 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Каськів, касієр; 600 High St., Newark, N. J.

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.
Перевозимо меблі, пяна, в Ню Йорку і околиці, а також в подальші місцевости, по найнизших цінах. Голосіться або кличте: 107—
M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY.
Tel. Stuyvesant 7950.

ПРОДАЄ ДОМИ
В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

АКУШЕРКА З ДОКТОРОМ.
Житомирського Шпиталя для Породів і Київського Александровського Зайцевського Шпиталя. Я маю свій офіс з доктором. — Поради і поміч.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядинням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переправаджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданнє, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

НА ПРОДАЖ фарма 15 акрів проти гай-вей 700 стіп фронту, 34 милі від Ню Йорку, дуже добре місце на газолінову стацію і направу автів, 10 акрів чистої землі, 5 акрів гарного дубового ліса, дім 8 кімнат, електрика і вода в хаті, 4 великі курники на 2000 курий, овочевий сад, 1 дійна корова, 1 кінь, 1800 курий. Мусить бути продана по причині хорої жінки. Ціна $9,000, готівкою $3,500. Голоситись до:
K. GOS,
Knopf Street, Manville, N. J.

ЛІКАРСТВО ЩО НІКОЛИ НЕ РОЗЧАРОВУЄ
„Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки," славний лік на недомагання нирок, печінки міхура і кишок. Легке і приємне. В них є цілющі прикмети, що стали популярними ще з року 1696. Вам треба звільнити своє тіло отруй. Треба скріпити організм і зділати його здатним. В кожній аптиці; в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожнім пуделку.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

Don't Worry About Moths
—mothproof cloth itself
Larvex actually mothproofs clothes, rugs, furniture, so that moth-worms won't even begin to eat them. New and sure way to prevent moth damage.
LARVEX
SPRAYING LARVEX mothproofs fabrics not washable
RINSING LARVEX mothproofs all washable woolens

НА ПРОДАЖ фарма три акри землі огородова, овочевий сад, гарні дерева коло хати, дім 6 гарних кімнат, вода і огріття в домі, майже новий, барна і курники 600 курий, засаджена ярина, недалеко міста і стації залізничої. Ціна $6000, готівкою $2000. Голоситися до:
K. GOS,
Knopf Street, Manville, N. J.

ДЛЯ ВАС
і
ВАШОЇ РОДИНИ НАЙКРАЩЕ МЕШКАННЯ В АСТОРІЇ І ОКОЛИЦІ. — ТАМ ТАКОЖ МОЖЕТЕ РОЗВИНУТИ СВІЙ
БІЗНЕС
У ВСІХ СПРАВАХ КУПНА РЕАЛЬНОСТЕЙ
голосіться до:
МИХАЙЛА ҐАЛАНА
УКР. REAL ESTATE БРОКЕРА
31-86 — 4th AVE.,
ASTORIA, L. I., N. Y.
PHONE: ROVENSWOOD 2574.

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
о. М. КІНАША
Ціна книжки з пересилкою
1 доляр.
Замовляти:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

СТЕФАН І. ЕВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

Raising the Family— Elwood slipped a little on his phrenology stuff! Fisher

